

На семінарських заняттях контроль знань, як правило, спрямований на виявлення якості засвоєння студентами вивченого матеріалу. Окрім звичайної поточної перевірки знань у процесі вивчення кожної теми, доцільно застосовувати періодичну перевірку знань і вмінь попередніх найважливіших тем, основних понять, які мають бути глибше засвоєні студентами, а також цілих розділів, що надасть можливість викладачу більш якісно перевірити знання та навички, а студенту — більш детально засвоїти матеріал, подолати прогалини у знаннях та якісно підготуватися до іспиту.

Підсумковою формою контролю знань з даних дисциплін є іспит.

Оцінювання здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю знань за 100-бальною шкалою. Завдання поточного контролю оцінюється від 0 до 40 балів, а завдання, що виносяться на іспит, — від 0 до 60 балів.

З метою підвищення мотивації студентів до системного активного навчання впродовж семестру та навчального року та, зважаючи на те, що на семінарських заняттях відсутні такі негативні чинники, як хвилювання студента під час іспиту, а також списування з тих чи інших джерел, доцільно було б завдання поточного контролю оцінювати від 0 до 50 балів. Відповідно, завдання, що виносяться на іспит, також від 0 до 50 балів.

Таким чином, студент зможе отримати вищу оцінку на іспиті тільки в тому випадку, якщо він активно працював упродовж семестру. Така система сприятиме отриманню стійких знань. Як відомо, знання, набуті за короткий час (перед іспитом), залишають в пам'яті студента низький відсоток отриманої інформації.

*В. З. Потій, канд. екон. наук, проф.,
А. П. Куліш, канд. екон. наук, доц.,
кафедра фінансів підприємств*

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОСВІТИ, ЯКІ ЗАСНОВАНІ НА КОМПЕТЕНЦІЯХ

В умовах сучасного розвитку суспільства головним аспектом системи вищої освіти є формування спеціалістів нового типу, тобто спеціалістів, які в майбутньому будуть взмозі критично

мислити, творчо розв'язувати існуючі проблеми, бути ініціативними і самостійними в прийнятті рішень.

За таких обставин актуальним є формування сучасного покоління студентів на основі компетенцій.

Навчання, яке заснована на компетенціях, є головним аспектом освіти в ECTS. Компетенції доцільно розглядати як сукупність знань, навичок, особистих якісних характеристик. Метою навчання, заснованого на компетенціях, — підготувати фахівців (професіоналів) для сучасного бізнес-середовища, а також вмілого виконання посадових обов'язків у майбутній практичній роботі.

До певного часу практично всі освітні програми мали більш теоретичне спрямування і тому не сприяли набуттю практичних навичок. Дисципліни викладались окремо одна від одної. Наприклад, студенти вивчали дисципліни: «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Бухгалтерський облік», «Фінансовий аналіз» і не до кінця з'ясовували зв'язок між цими дисциплінами. Одночасно слід зауважити, що ці дисципліни викладались дуже детально, але студент не мав навичок у визначенні фінансового стану компанії, потреб компанії у додатковому капіталі, шляхів мінімізації витрат компанії, для досягнення сприятливого рівня рентабельності, тощо.

У системі освіти, яка заснована на компетенціях, студенти крок за кроком набувають комплексні знання та навички (компетенції), які необхідні для їх майбутньої роботи.

Сучасна вища освіта безперервно розвивається, вдосконалюється та переживає докорінні зміни у зв'язку з приєднанням до Болонської декларації.

В останні роки були змінені навчальні плани, навчальні робочі програми з фінансових дисциплін як для бакалаврського, так і магістерського рівнів (розроблені нові підходи до проведення МПК, самостійної і індивідуальної роботи). Але, на наш погляд, цього недостатньо. Якщо більш детально розглянути сутність компетенцій, то доцільно виокремити чотири їх види. Перший вид компетенцій пов'язаний з особистістю, тобто студент (фахівець) повинен розвинути в собі такі риси, як впевненість, гнучкість, креативність, чесність. Другий вид — це комунікативні компетенції. Цей вид пов'язаний з набуттям навичок у спілкуванні, рішучістю в прийнятті рішень. Третій вид — регулятивні компетенції. Цей вид компетенцій проявляється в навичках і вмінні розв'язувати проблеми; володіти аналітичними і організаційними здібностями, мати абстрактне мислення. Сутність четвертого виду компетенцій пов'язана з такими рисами фахівця, як цілеспрямо-

ваність, орієнтованість на клієнта; вміло і якісно застосовувати методи і прийоми в управлінні компанією.

Однак, слід зауважити, що освіта, яка заснована на компетенціях, можлива тільки через суттєву її зміну. В контексті Болонського процесу досягти суттєвих змін можливо через зміну підходів, прийомів і методів навчання. Сьогодні все ще має місце традиційні методи проведення всіх видів занять (лекцій, практичних, семінарських занять, виконання індивідуальних і самостійних робіт студентами) з дисциплін кафедри.

При проведенні практичних (семінарських) занять викладачі не відступаючи від посібників, підручників, конспектів, перевіряють теоретичні знання студентів, не поглиблюючи їх.

На нашу думку, кожна тема, кожний модуль, який запропонований для проведення повинен передбачати конкретний вид компетенцій, тобто для чого це треба знати і вміти розв'язувати. Студент повинен вибрати до якого рівня він може розвинути ці компетенції і яким чином він може підтвердити, що дані компетенції придбані.

Роль лектора — чітко визначити мету конкретної теми з дисципліни і пов'язувати її з певним видом компетенції. Показати місце даної теми в практичній діяльності компанії, тобто яким повинен бути результат і як його оцінити. Лектор одночасно повинен показати взаємозв'язок даної теми з послідуною або з іншими темами даної дисципліни, з іншими дисциплінами і обов'язково з практичною діяльністю компанії (фірми). Але для розвитку необхідних компетенцій у студентів доцільно розвивати та більш широко впроваджувати в систему освіти сучасні методики. А саме: проведення дискусій, презентацій, ролеві ігри, кейсу. Але навчальні завдання всіх форм і видів повинні відповідати компетенціям.

В. М. Приходько,
кафедра педагогіки та психології

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДЕННІ ГУМКНІАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Активні методи навчання отримують все більше розповсюдження при викладанні гуманітарних дисциплін. Особливо ефективно їх використання там, де потрібно навчити мислити, за-